

Revisorenes handlingsplan mot økonomisk kriminalitet

Handlingsplanen ble overlevert finansminister Kristin Halvorsen 20. mars. I oversendelsesbrevet påpekes det at revisorene har en svært viktig rolle i å avdekke, bekjempe og rapportere økonomisk kriminalitet. I handlingsplanen foreslås:

- Revisor skal attestere på næringsoppgaven og kontrolloppstillingen over lønn. Hvis revisor ikke kan attestere disse, mener Revisorforeningen at selskapets ledelse må pålegges å sende inn revisors begrunnelse til skattemyndighetene sammen med selvangivelsen.
- Styret må i aksjeloven pålegges å foreta en årlig gjennomgåelse av selskapets interne kontroll og risikostyringssystemer, herunder mislighetsrisiko.
- Det må lovfestes en plikt i aksjeloven for styret til å foreta en årlig gjennomgåelse av skatte- og avgiftsmessige forhold.
- Ved revisorskifte må revisor eksplisitt pålegges å gi de opplysninger ny revisor finner nødvendig for å foreta en tilstrekkelig oppdragsvurdering. Også i dag har revisor slik opplysningsplikt, uavhengig av årsaken til revisorskifte, men loven er uklar.
- Det bør lovfestes en plikt for styret til å avholde et møte med revisor i forbindelse med regnskapsavleggelsen.
- Det bør lovfestes at revisor skal bekrefte innsendelser til Regnskapsregisteret via Altinn.

Nærmere begrunnelser for forslagene finnes på: revisorforeningen.no/arch/_img/9449108.pdf

Prestisjepris til professor ved NHH, Bill Messier

På American Accounting Associations Midyear conference i januar 2009 ble William (Bill) F. Messier tildelt The Outstanding Auditing Educator Award. Prisen gis som anerkjennelse for mønstergyldige bidrag til forskning og utdanning over en vedvarende periode (10 til 15 år) dokumentert gjennom publikasjoner, utdanningsmessige innovasjoner, rettleiding til studenter og dyktighet som foreleser.

Bill Messier er Professor of Accounting ved University of Nevada i Las Vegas (UNLV). I Norge er Bill Messier kjent som foreleser gjennom mange år ved Norges Handels-

høgskole hvor hans Professor II stilling støttes av PricewaterhouseCoopers Norge.

Professor Messier har publisert en rekke viktige monografier og artikler og holdt mange viktige presentasjoner. Han har veiledet en rekke doktorgradsstudenter som selv har prestert prisvinnende doktorgrader og publikasjoner, og har suksess i egne karrierer. Han er forfatter av den internasjonale læreboken *Auditing & Assurance Services* sammen med Aasmund Eilifsen, professor ved NHH. I 2008 mottok Professor Messier dessuten prisen Distinguished Service Award.

Søknad om utsettelse med innlevering av selvangivelse for 2008 – næringsdrivende

For innlevering av selvangivelsen for 2008 kan revisor/regnskapsfører søke om én måneds utsettelse for 10 prosent av revisors/regnskapsførers kundemasse. Søknaden må gjelde navngitte skattytere.

Næringsdrivende kan selv gå inn via Altinn og søke elektronisk om 14 dagers utsettelse for innlevering av selvangivelsen.

Skattedirektoratet har besluttet å forlenge fristen for innlevering av selvangivelse på papir for ikke-børsnoterte aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper som er pliktige til å levere skjemaet «RF-1098 Formuesverdsettelse av næringseiendom 2008» til 30. april 2009.

Skattedirektoratet har ved forskrift av 16. mars 2009 utsatt selvangivelsesfristen for 2008 for skattytere som leverer selvangivelsen på papir og som faller inn under skatteloven § 9-14 om beskatning ved uttak av visse eiendeler og forpliktelser fra norsk beskatningsområde til 31. mai 2009.

Justeringsreglene for moms på kapitalvarer

Skattedirektoratet har i en uttalelse 17. februar 2009 gitt enkelte avklaringer på flere generelle spørsmål i relasjon til justeringsreglene for moms på kapitalvarer som ble innført 1. januar 2008. På bakgrunn av uttalelsen kan det blant annet legges til grunn følgende:

- Byggekostnader som påløper etter at det er gitt brukstillatelse, omfattes av det samme byggetiltaket. Dette innebærer at slike etterfølgende kostnader ikke utløser et nytt byggetiltak, selv om justeringsperioden begynner å løpe fra det tidspunkt brukstillatelse foreligger.
- «Opphør av virksomhet» i merverdiavgiftsloven § 26e fjerde ledd skal forstås som opphør av avgiftspliktig virksomhet.
- Der en fast eiendom ved en fisjon overføres fra et selskap til et datterselskap via et «hjelpeselskap» som ikke er registrert i merverdiavgiftsmanntallet (simultan fisjon), vil utfisjoneringen til hjelpeselskapet utløse samlet justeringsplikt. Dette selv om hjelpeselskapet består kun et lite øyeblikk, og på tross av regnskapsmessig og skattemessig kontinuitet.
- Det foreligger ikke en justeringsplikt der en avgiftspliktig leietaker blir byttet ut med en ny avgiftspliktig leietaker, selv om den nye leietakeren grunnet lovendring ikke var avgiftspliktig på byggets fullføringstidspunkt.
- For å få rett til tilbakegående avgiftsoppgjør må lokalene etter retningslinjene fra 23. april 2008 være leid ut innen seks måneder fra fullføring. Skattedirektoratet presiserer at inngått leiekontrakt er tilstrekkelig for å avbryte seksmånedersfristen. Dette innebærer at det ikke er nødvendig for tilbakegående avgiftsoppgjør at leietaker faktisk har flyttet inn i lokalene.
- En overdragelse av justeringsplikt skal være dokumentert med en skriftlig signert avtale. Direktoratet presiserer at det er tilstrekkelig at avtalen er signert innen oppgavefristen for den termin overdragelsen finner sted.

Moms ved heving av nybilkjøp og nytt salg av tilbakelevert bil

Hovedregelen er at det skal beregnes moms ved omsetning av alle nye og brukte varer. Dette gjelder også ved omsetning av nye kjøretøy. For brukte kjøretøy er det derimot fastsatt et særskilt fritak i merverdiavgiftsloven § 16 første ledd nr. 11.

I en konkret sak hadde en bilforhandler inngått avtale med en kjøper om levering av et kjøretøy med klart spesifikke egenskaper. Kjøperen mottok imidlertid et kontraktsrettslig mangelfullt kjøretøy og kunne heve kjøpet. Selgeren benyttet sin rett til å avverge kjøpers krav ved å foreta omlevering.

Skattedirektoratet uttaler i brev av 17. mars 2009 at dersom en bilforhandler tar et kontraktsstridig kjøretøy tilbake, kan

momsen beregnet ved salget tilbakeføres. Det har i et slikt tilfelle ikke skjedd en levering i avgiftsmessig forstand. Kjøper har ikke mottatt den varen som ble bestilt. Tilbakeføringen forutsetter imidlertid at eierskiftet meldes til Statens vegvesen.

Ved bilforhandlers salg av kjøretøyet til ny kjøper skal det beregnes moms. Direktoratet legger i uttalelsen til grunn at siden det forelå hevingsgrunn og selger tar kjøretøyet tilbake fra første kjøper, bortfaller rettsvirkningene av salget. Det har i slike tilfeller ikke funnet sted noen omsetning i merverdiavgiftslovens forstand. Salget til ny kjøper må derfor, i avgiftsmessig sammenheng, anses som salg av nytt kjøretøy.

Serveringssteder – tidspunkt for utskrivning av kassarapporter

I et brev 20. februar 2009 til et skattekontor uttaler Skattedirektoratet at serveringssteder må skrive ut eller lagre summeringsstrimlene ved dagens slutt. Dette er et særkrav for serveringssteder der det foregår servering av øl, vin eller brennevin. For andre bokføringspliktige med kontantomsetning må summeringsstrimlene utarbeides daglig, men ikke nødvendigvis ved dagens slutt. Avstemming av z-rapporten mot opp-talt kassabeholdning skal skje daglig, men det er ikke krav om at dette gjøres ved dagens slutt.

Kraftig økning i antall nye inkassosaker

Inkassoforetakene mottok i 2008 om lag 4 416 000 saker til inkasso. Dette er en økning på 526 000 saker eller 13,5 prosent sammenlignet med 2007.

Det var også sterke økninger i antall avsluttede inkassosaker i 2008 sammenlignet med 2007, og antall inkassosaker under utførelse ved utgangen av 2008 sammenlignet med utgangen av 2007.

Den samlede gjelden til inndrivelse i inkassoselskapene var ved utgangen av 2008 på 54,3 milliarder kroner, noe som er om lag 9 milliarder kroner eller 19 prosent mer enn ved utgangen av 2007. Inkassoselskapene inndrev totalt om lag 16,5 milliarder kroner i 2008, det vil si om lag 1,6 milliarder kroner eller 11 prosent mer enn i 2007.

Samtidig som det økende antallet innkomne saker er et varsel om økende betalingsproblemer, så viser veksten i innbetalingene at det også er evne og vilje til å betale for seg.

Det var 122 inkassoforetak under tilsyn av Kredittilsynet ved utgangen av 2008, hvorav fem foretak som driver oppkjøp av forfalte pengekrav for selv å inndrive disse.

Omvendt avgiftsplikt i bygge- og anleggsbransjen

Skattedirektoratet har sendt på høring spørsmålet om det bør innføres en ordning med såkalt omvendt avgiftsplikt for beregning av moms mellom aktører i bygge- og anleggsbransjen. Med omvendt momsplikt menes at plikten til å beregne moms ved salg flyttes over fra selger til kjøper.

En arbeidsgruppe nedsatt av direktoratet har konkludert med at innføring av omvendt momsplikt for bygge- og anleggsbransjen synes å være et effektivt virkemiddel for å motvirke momsundragelser i bransjen.

Før det tas stilling til arbeidsgruppens forslag, har Finansdepartementet bedt Skattedirektoratet om å sende utredningen på høring. Høringsfristen er satt til 1. juni 2009.

Innsending av årsregnskap for ideelle organisasjoner

Brønnøysundregistrene opplyser at det skal legges til rette for at også ideelle organisasjoner som benytter standarden «God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner», kan sende inn årsregnskapet elektronisk via Altinn. På grunn av mange aktiviteter og høyt arbeidspress kan det ikke loves at dette blir ferdig i tide til at løsningen kan tas i bruk ved innsendelse av årsregnskapet for regnskapsåret 2008. Dette som svar på en forespørsel fra Norsk RegnskapsStiftelse.

Tidspunktet for bokføring og innberetning av uttaksmerverdiavgift mv.

Skattedirektoratet har i et brev 24. februar 2009 til et advokatkontor uttalt at uttaksmerverdiavgift skal dokumenteres og bokføres senest en måned etter at uttaket fant sted. Det uttales videre at fradragsføring av inngående avgift på forskuddsfakturerte tjenester må korrigeres dersom fradragsretten på et senere tidspunkt er endret.

Rapport etter tematisyn om revisjon av stiftelser

Kredittilsynet har gjennomført et tematisyn med kvaliteten på revisjon av stiftelser. Kredittilsynets inntrykk etter tematisynet er at de særlige forhold som revisor skal iakttas ved revisjonen av stiftelser, ikke i nødvendig utstrekning er gjenspeilet i de revisjonsoppdrag som ble kontrollert. For øvrig kan Kredittilsynet konstatere at revisjonen i hovedsak er gjennomført i samsvar med revisorloven, herunder god revisjonsskikk.

Stiftelseslovens innvirkning på revisjonen er i for liten grad vurdert. Det ble også funnet mangler i forhold til stiftelseslovens særlige krav til revisors plikter. Det vises blant annet til kravet om at gjenpart av nummererte brev fortløpende skal sendes til Stiftelsestilsynet.

Kredittilsynet finner også grunn til å stille spørsmål ved om den standard revisjonsberetning for stiftelser som er fastsatt av bransjen og som er benyttet av majoriteten av de kontrollerte revisorene, er tilstrekkelig sett i forhold til stiftelseslovens krav om at revisor skal uttale seg om at forvaltningen av stiftelsen og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtekter for øvrig. Kredittilsynet vil ta spørsmålet opp med Revisorforeningen og Stiftelsestilsynet, og vil uansett ikke ha merknader til at den nevnte revisjonsberetningen er benyttet frem til og med revisjonen av årsregnskapene for 2008.

Endringer i reiseregulativene fra 1. mars

Særavtalene for godtgjørelse på reiser er endret med virkning fra 1. mars 2009. Dette gjelder både for reiser innenlands og utenlands.

Særavtalene for reiser for statens regning (statens reiseregulativ) legges ofte til grunn også for utbetalinger i privat sektor da utgiftsgodtgjørelser innenfor disse satsene vanligvis ikke gir skattepliktig overskudd. Satsene er endret med virkning fra 1. mars 2009.

De viktigste satsene for godtgjørelse innenlands (satser før 1. mars i parentes):

Kostgodtgjørelse på tjenestereiser uten overnatting:

- reiser fra og med 5 timer inntil 9 timer kr 170,- (kr 160,-)
- reiser fra og med 9 timer inntil 12 timer kr 260,- (kr 250,-)
- reiser over 12 timer kr 425,- (kr 380,-)

Kostgodtgjørelse på tjenestereiser med overnatting:

- reiser over 12 timer: kr 560,- (kr 530,-)

For reiser som varer mer enn ett døgn, regnes 6 timer eller mer inn i det nye døgnet som et helt nytt døgn.

Ulegitimert nattillegg kr 400,- (uendret)

Satsene for bilgodtgjørelse mv. er ikke endret:

- 1–9000 km kr 3,50
- over 9000 km kr 2,90
- Tromsø-tillegg kr 0,05
- El-bil kr 4,00
- Tillegg for kjøring på skogs-/anleggsvei kr 0,80
- Tilhengertillegg kr 0,60
- Passasjertillegg kr 0,75

Revisjon av stiftelser – Kredittilsynets tematisyn 2008

Det har vært ulike syn på hvilken sikkerhet revisor skal uttale seg med i revisjonsberetningen i stiftelser når det gjelder forvaltning og utdelinger. Kredittilsynet har i sin rapport om revisjon av stiftelser uttalt seg om dette.

Kredittilsynet stiller spørsmål ved utformingen av revisjonsberetningen som brukes ved revisjon av stiftelser, sammenholdt med kravene i stiftelsesloven § 44 annet ledd, når det gjelder revisors uttalelse om stiftelsens utdeling og forvaltning.

Revisorforeningen er enig i at loven må forstås slik at det skal avgis en positiv bekreftelse med høy sikkerhet etter stiftelsesloven § 44. Vi mener det er mulig å gi en slik uttalelse vedrørende utdelinger, men at dette ikke er mulig vedrørende forvaltningen, jf. stiftelsesloven § 18. Løsningen ville da blitt at revisor ga en slik uttalelse vedrørende utdelinger og tok forbehold i beretningen vedrørende forvaltningen.

Kredittilsynet har i brevet av 12. mars tatt initiativ overfor Revisorforeningen og Stiftelsestilsynet for å få løst denne problemstillingen. En mulig utgang på denne prosessen kan være at det blir foreslått en lovendring.

Revisorforeningen mener at det for regnskapsåret 2008 må aksepteres at eksisterende praksis fortsetter og Kredittilsynet vil ikke uttrykke merknader til en slik fortsatt praksis for 2008. Den utbredte praksis i dag er at revisors uttalelse om forvaltning og utdelinger gis som en negativ konklusjon, dvs. at revisor ikke har fått kjennskap til noe forhold som tilsier at stiftelsens forvaltning og utdelinger ikke er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig. Dette gir en moderat grad av sikkerhet, i motsetning til revisjonsberetningen for øvrig.

